

Onderwerp: Verordening op de heffing en invordering van Leges 2024 en de daarbij behorende Tarieventabel Leges

Jaar/nummer: 2024

In behandeling bij: Wethouder Hoekstra - Sikkema

Voorstel

Het vaststellen van de Verordening en Tarieventabel op de heffing en invordering van Leges voor 2024.

In verband met de leesbaarheid is gekozen om de vaststelling van de Verordening Leges 2024 in een apart gemeentebblad op te nemen en niet samen met de overige belastingverordeningen in één gemeentebblad op te nemen.

Samenvatting

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen treden op 1 januari 2024 in werking. De Modelverordening Leges is hierop aangepast. De Modelverordening Leges bestaat uit de verordening en een tarieventabel. In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn in beide delen wijzigingen aangebracht.

In bijlage II is een algemene toelichting van de VNG opgenomen over de wijzigingen in de verordening leges en tarieventabel in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Dit is geen onderdeel van het besluit tot vaststelling van de Verordening en Tarieventabel, maar bedoeld als achtergrondinformatie.

Toelichting

De wijzigingen die zijn aangebracht in de Verordening en Tarieventabel ten opzichte van de huidige versie zijn de volgende:

a. Nummering

In de hoofdstukken is de doorlopende nummering van de Modelverordening aangehouden. Toekomstige wijzigingen kunnen dan eenvoudig verwerkt worden omdat zowel de modelverordening als onze eigen tarieventabel dezelfde nummering aanhouden. Paragrafen en artikelen die (nog) niet van toepassing zijn in deze gemeente, worden opgenomen in de tarieventabel met de vermelding "gereserveerd". Op deze wijze kan de nummering doorlopend gelijk blijven.

b. Stijging tarieven in 2024

De hoofdstukken 1 en 3 zijn in vergelijking met de voormalige titels 1 en 3 inhoudelijk niet gewijzigd, op de hierna genoemde wijziging bij punt d na. De tarieven in deze hoofdstukken zijn verhoogd met het (afgesproken) percentage van de inflatiecorrectie van 9,58% voor 2024.

Hoofdstuk 2 van de tarieventabel bevat de tariefbepalingen die betrekking hebben op de Omgevingswet. In dit hoofdstuk zijn bestaande tariefbepalingen gewijzigd of vervallen en nieuwe tariefbepalingen toegevoegd.

c. Wijziging Leges braderie vergunning

De enige wijziging in Hoofdstuk 3 betreft de leges voor het organiseren van een braderie in artikel 3.6a. Het tarief voor het organiseren van een braderie was in 2023 € 100,60, terwijl in lid b. “alle overige activiteiten” € 16,35 kost. Het grote verschil in deze bedragen levert veel onbegrip op bij de aanvragers. Bij de vakafdeling vergunningverlening is niet bekend waarom hier verschillende tarieven worden berekend.

Het voorstel is dan ook om zowel voor een braderie als voor een overige activiteiten vallend onder artikel 3.6 hetzelfde tarief te rekenen, namelijk € 16,35.

d. Wijzigingen in Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

Bij de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) moeten er veranderingen worden aangebracht in Hoofdstuk 2 van de leges tarieventabel. Dit betreft de volgende wijzigingen:

- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De huidige omgevingsvergunning voor het bouwen wordt met de Wkb gesplitst in een “technisch deel” en een “ruimtelijk deel”. De technische bouwkundige toets wordt uitgevoerd door de private kwaliteitsborger en niet langer door de gemeente. De gemeente controleert alleen nog de bouw- en gereedmelding. Voor het controleren van meldingen mogen geen leges worden geheven, omdat dit niet als individuele dienstverlening wordt gezien.

Recent heeft de minister besloten dat de Wkb per 1 januari 2024 alleen geldt voor nieuwbouw van bouwwerken in de laagste risicoklasse (gevolgklasse 1), zoals eengezinswoningen en kleine bedrijfspanden. Per 1 juli 2024 geldt de Wkb dan ook voor verbouw van objecten in gevolgklasse 1.

Het 1^e halfjaar van 2024 moet de gemeente dus nog wel de bouwkundige toets uitvoeren bij verbouwingen.

- Milieuleges

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip “inrichting” uit de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit. Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit (mba). Hierdoor is het mogelijk om voor een specifieke milieubelastende activiteit van een bedrijf een vergunningsplicht voor te schrijven, in plaats van dat deze vergunningplicht voor de hele “inrichting” geldt.

De milieutaken van deze gemeente zijn onder gebracht bij de FUMO. De FUMO geeft in haar meest recente Begrotingswijziging 2024 aan dat er nog steeds grote onzekerheid is en dat pas wanneer er echt gewerkt gaat worden onder de Omgevingswet duidelijker wordt wat de impact is.

De verwachting is dat het aantal meldingen van milieubelastende activiteiten onder de Omgevingswet zal stijgen. Dat komt omdat meer bedrijven onder de meldingsplicht zullen vallen en er per milieubelastende activiteit gemeld moet worden. Meldingen vallen niet onder de legesheffing, alleen de aanvraag voor een vergunning voor een milieubelastende activiteit.

De inschatting van de VTH pool is dat het om een zeer beperkt aantal mba vergunningen per jaar zal gaan, de inschatting is maximaal 5 tot 10.

De Omgevingswet maakt het mogelijk om leges te heffen over vergunningen voor milieubelastende activiteiten. Een gemeente kan zelf bepalen of zij dit doet of niet, het is een “kunnen”, niet een “moeten”.

- Vooroverleg

Onder de Omgevingswet heeft de reguliere procedure een behandeltermijn van 8 weken. Dit was 26 weken. Daarom is het van belang dat aanvragen voor een omgevingsvergunning al besproken en beoordeeld zijn voordat de vergunning formeel wordt aangevraagd. De verwachting is dat de 8 weken termijn anders in veel gevallen niet gehaald zal worden.

De mogelijkheid voor een vooroverleg bestond ook in de huidige situatie, vòòr de invoering van de Omgevingswet. In de nieuwe situatie verwacht de VTH-pool dat er meer gebruik gemaakt zal worden van deze mogelijkheid en zij willen dit ook actief stimuleren. Niet alleen vanwege de kortere behandeltermijnen maar ook om op een laagdrempelige manier in gesprek te blijven met burgers en bedrijven over hun ideeën en wensen in de fysieke leefomgeving.

Ook de wijze van indienen van een aanvraag in het DSO (digitaal stelsel omgevingswet) is geheel nieuw en ondersteuning bij het correct en volledig invullen door medewerkers van de VTH pool is waarschijnlijk gewenst.

Historie

Dit voorstel betreft het vaststellen van de tarieven leges voor 2024. Met ingang van 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Verordening en tarieventabel zijn aangepast op deze nieuwe wet.

Juridische/Financiële/personele/organisatorische gevolgen

Er is voor 2024 nog geen scherp beeld van de te verwachten kostendekkendheid van de Leges. Hiervan is uiteraard een zo goed mogelijke inschatting gemaakt. Daartoe zijn adviezen ingewonnen bij andere gemeenten. Maar voor ons en voor alle gemeenten geldt dat in de loop van 2024 pas veel meer duidelijk zal worden over de impact van de Omgevingswet en de WKB

Het komende jaar moet nadrukkelijk gezien worden als een oefen- en testjaar. Aan het einde van 2024 wordt de balans gaan opgemaakt van de financiële effecten van de Omgevingswet en de WKB. Indien nodig zal de tarieventabel, gefundeerd op de eerste daadwerkelijke ervaringen worden bijgesteld voor 2025.

Hierna bespreken we de belangrijkste gevolgen van de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

a. Kostendekkendheid

Op het totale niveau van de legesverordening - dus voor alle diensten en producten die daarin staan - mogen de opbrengsten, de kosten niet overstijgen. De tarieven moeten zodanig zijn vastgesteld dat de geraamde opbrengsten niet uitgaan boven de geraamde kosten. De kostendekkendheid mag dus niet hoger zijn dan 100%.

Wel is kruissubsidiering toegestaan tussen de hoofdstukken in de tarieventabel. Kruissubsidiëring houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendekkend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendekkend. Voorwaarde is dus wel dat de gehele verordening niet meer dan kostendekkend is. Verder moet erop worden gelet dat voor de diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn (hoofdstuk 3 van de tarieventabel) dat deze per cluster

van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

b. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De “knip” in de bouwtechnische controle is geheel nieuw onder de Omgevingswet. Er is nog geen ervaring opgedaan met externe kwaliteitsborgers. De private kwaliteitsborgers gaan de bouwtechnische toets uitvoeren, allereerst voor nieuwe bouwwerken in gevolgklasse 1. Deze werkzaamheden werden uitgevoerd door de gemeente.

Dit betekent dat er minder uren worden gemaakt door de gemeente bij een aanvraag, vanwege het wegvallen van de bouwtechnische toets. Het huidige legestartief is immers opgebouwd uit kosten/uren voor een technische toets aan het Bouwbesluit en een ruimtelijke toets.

Het is nog onduidelijk wat de kosten zullen zijn die de kwaliteitsborgers gaan berekenen. In relevante publicaties komt de inschatting voor dat de kwaliteitsborger ongeveer 1,5% van de bouwsom kost en gemiddeld een uurtarief van € 120,- zal kosten. Het aantal uren die kwaliteitsborger nodig heeft is nog niet bekend, omdat deze werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd in de praktijk.

c. uitwerking in de tarieventabel:

Het uitgangspunt van de nu opgenomen tarieven zijn de tarieven zoals deze in 2023 van kracht waren. Aan deze tarieven is het afgesproken percentage van de inflatie correctie van 9,58% toegevoegd.

Vervolgens is een inschatting gemaakt voor het effect van de invoering van de Wkb.

Omdat de technische toets niet meer bij de gemeente ligt is een vermindering van 20% gehanteerd op de tarieven bouwleges.

De verwachting is dat de voorgestelde verlaging van de legestartieven de initiatiefnemer (deels) compenseert voor de inhuur van een externe kwaliteitsborger.

d. Milieuleges

Zoals aangegeven kunnen we nu leges in rekening brengen voor vergunningen voor milieubelastende activiteiten. De leges zijn gebaseerd op de Productencatalogus en de Begroting 2024 van de FUMO. In de Begroting 2024 is opgenomen dat het gemiddeld uurtarief van de FUMO € 109,- bedraagt in 2024.

In de productencatalogus is het gemiddeld aantal uren opgenomen die nodig zijn voor de afhandeling van:

- advies bij een vooroverleg over milieubelastende activiteiten

Dit advies kan zijn ten behoeve van een regulier vooroverleg en/of van een Omgevingstafel bij (complexe) initiatieven. FUMO maakt een inschatting dat bij een regulier vooroverleg over initiatieven van bedrijven waarbij mogelijk milieubelastende activiteiten zullen plaatsvinden 16 uren gemoeid zijn. Bij een Omgevingstafel wordt 40 uren ingeschat.

- aan het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt gemiddeld 100 uren besteed.

In de tarieventabel is opgenomen dat de door de FUMO in rekening gebrachte kosten, voor hun deelname aan een vooroverleg en/of omgevingstafel en voor het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning, worden doorbelast aan de initiatiefnemer op basis van een begrotingsconstructie.

De initiatiefnemer ontvangt voorafgaand aan het vooroverleg en/of het in behandeling nemen van de aanvraag voor een omgevingsvergunning een opgave van de verwachte kosten voor de vergunning voor een milieu belastende activiteit.

De FUMO geeft tevens aan dat de gemiddelde uren nog niet zijn aangepast aan de Omgevingswet. De verwachting is dat deze herijking eind 2024 plaatsvindt.

e. Intaketafel / Omgevingstafel

Voordat een belanghebbende de aanvraag om een omgevingsvergunning indient, is het soms wenselijk dat er al een eerste omgevingsoverleg (of vooroverleg) is geweest; hiervoor worden leges in rekening gebracht.

Bij de heffing van leges voor de aanvraag omgevingsvergunning kunnen de, voor het 1^e omgevingsoverleg/vooroverleg geheven leges, dan in mindering worden gebracht.

Dat is een systematiek die wij al in de bestaande tarieventabel Leges hadden staan.

De achterliggende gedachte is dat de gemeente door het omgevingsoverleg minder werk heeft aan het behandelen van de aanvraag om de omgevingsvergunning.

De verwachting is dat er meer omgevingsoverleggen zullen plaatsvinden, omdat de reguliere vergunningprocedure is teruggebracht naar 8 weken (was 26 weken). De verrekening kan voor de aanvrager een stimulans zijn om omgevingsoverleg te plegen.

De voorgestelde leges in de tarieventabel voor een eerste omgevingsoverleg zijn gebaseerd op het bedrag uit de bestaande tarieventabel.

De systematiek van een intaketafel en omgevingstafel is nieuw. Aan de intaketafel wordt de wenselijkheid van een initiatief beoordeeld. Aan de omgevingstafel worden complexere initiatieven besproken met de initiatiefnemer, vertegenwoordigers van belanghebbenden en met (externe) adviseurs om samen het initiatief mogelijk te maken.

f. VTH pool

Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de inhoud van de concept tarieventabel van de gemeente Harlingen. De intentie is immers om zoveel mogelijk aan te sluiten bij elkaars werkwijze. De tarieven van de twee gemeenten wijken wel af.

Conclusie

Juridische/financiële/personele/organisatorische gevolgen

- Er is een inschatting gemaakt van hoogte van de Leges en de mate van kostendekkendheid maar voor dit eerste jaar blijft dit onzeker,
- De gevolgen van de invoering van de Omgevingswet en de Wkb zijn nog niet goed aan te geven. Door het overhevelen van werkzaamheden naar de markt, worden mogelijk personeelsuren en -kosten bespaard. Door de geheel nieuwe manier van werken onder de Omgevingswet zullen er extra uren nodig zijn om een aanvraag correct te behandelen.

Per saldo wordt hier geen voordeel verwacht.

- In dit 1^e jaar wordt voorgesteld leges voor milieubelastende activiteiten te heffen.
- dit 1^e jaar wordt in het 3^e kwartaal van 2024 geëvalueerd, zodat eventuele aanpassingen kunnen worden meegenomen in de Leges voor 2025.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

De omvang van de wijzigingen die ontstaan bij de invoering van de Omgevingswet zijn massaal en op dit moment niet geheel te overzien:

- Het is voor iedereen geheel nieuw, zowel voor de aanvrager van een vergunning als voor de verlener van een vergunning.
- Ervaring moet nog worden opgedaan met de regelgeving, en nog niet alles zal correct zijn of soepel verlopen.
- Het betreft een nieuwe manier van werken, wat vertraging zal opleveren in het behandelen van aanvragen.
- De komende jaren moet de verordening en de tarieventabel worden afgestemd op deze ervaring uit de praktijk en ook op het niveau van kostendekkendheid.

Communicatie/interactiviteit

Elektronische bekendmaking van het vaststellen van de Verordening en tarieventabel vindt plaats via het landelijke platform www.officielebekendmakingen.nl van de overheid, eveneens te raadplegen via de website van de gemeente. Tevens vindt bekendmaking van de vaststelling plaats in de Terschellinger. De stukken liggen ter inzage op het Gemeentehuis.

Advies van de raadscommissie

Volgt na bespreking van dit stuk in de raadscommissievergadering van 29 november 2023.

Ter inzage liggende stukken

- Verordening op de heffing en invordering van Leges en de daarbij behorende tarieventabel 2024.
- Algemene toelichting van de VNG op de verordening leges en tarieventabel in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 24 oktober 2023

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

C.M. van de Pol,
burgemeester